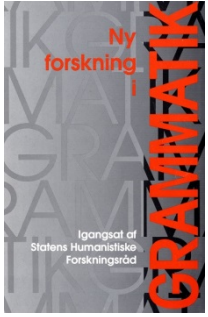

Ny Forskning i Grammatik

Titel:	Grammatik over det engelske sprog Projektbeskrivelse s. 29 Afrapportering s. 43	
Forfatter:	Carl Bache og Niels Davidsen-Nielsen	
Kilde:	Carl Bache (red.). <i>Ny Forskning i Grammatik</i> , 1993, s. 29-44	
URL:	http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nfg/issue/archive	

© 1993 by forfatterne og Odense Universitetsforlag

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af *Ny Forskning i Grammatik* (1993-2012) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Engelsk

Grammatik over det engelske sprog

Deltagere: Carl Bache (projektleder), OU
Niels Davidsen-Nielsen, HHK

Projektstart: 1. marts 1993

PROJEKTBEKRIVELSE

1. Historisk ramme: Relationen til andre værker

I betragtning af at engelsk er verdens mest benyttede sprog, er det ikke overraskende at der forefindes et stort antal engelske grammatikker, herunder store og mellemstore. I den angelsaksiske verden produceres disse især i England. Typisk henvender de sig til brugere af enhver nationalitet og foretager ikke sammenligninger med andre sprog.

Blandt de nyere grammatikker af denne type er tre af særlig interesse, fordi de er meget benyttede, og fordi de i omfang og niveau svarer til den bog vi planlægger at skrive.

A Student's Grammar of the English Language af S. Greenbaum og R. Quirk (Longman 1990, pp. 490) er en forkortet og revideret udgave af det omfattende referenceværk *A Comprehensive Grammar of the English Language* (Quirk, Greenbaum, Leech, Svartvik, Longman 1985, pp. 1779). Den tager udgangspunkt i ny forskning i grammatik samt nabo-disciplinerne semantik, pragmatik og tekstlingvistik og er kendetegnet ved læselighed og detaljeret eksemplifikation. Alligevel kan vi ikke vurdere den som et standardværk der dækker behovene, hverken internationalt eller i Danmark. For det første beskrives nogle vigtige grammatiske fænomener ikke indgående nok, muligvis fordi forfatterne på grund af deres engelske baggrund finder dem så 'naturlige' at de ikke kræver nærmere omtale. Dette gælder fx ordstilling, der udgør et vigtigt problemfelt for stort set alle ikke-engelske brugere af bogen (jfr. den vægt der lægges på ordstilling i *Learner English* (Cambridge University Press 1987, redigeret af M. Swan og B. Smith), en bog der beskriver engelsk som fremmedsprog ud fra 19 forskellige sproglige baggrunde). I forhold til dansk er adskillige områder underbeskrevet. Foruden ordstilling gælder dette fx dele af tempus- og modalitetsbeskrivelsen. For det andet er denne bog vanskelig at bruge som opslagsværk (reference-grammatik). Det skyldes den cykliske præsentationsmetode, hvorefter emner vender tilbage i mere kompliceret form. Således behandles simple nominal-

grupper i bogens anden cyklus og komplekse i tredje, og ønsker man at læse om fx adverbialer, må man ind i alle tre cykler.

Collins Cobuild English Grammar (Collins 1990, pp. 586) afviger fra Greenbaum og Quirks bog ved at tage udgangspunkt i funktioner og betydninger i stedet for formelle strukturer, og den ligger heri på linie med et tidligere værk som *A Communicative Grammar of English* af Leech og Svartvik (Longman 1975, pp 324). Således beskriver et af bogens kapitler hvordan der refereres til personer og ting, et andet hvordan man sammensætter et budskab, osv. Heller ikke denne bog, der er fuldstændig korpusbaseret, har den balance og det deskriptive fokus der må kræves af et virkelig nyttigt internationalt standardværk. I forhold til ikke-engelske brugere er nogle områder underbeskrevne, og de advarsler der løbende indsættes for at gøre opmærksom på punkter hvor engelskstuderende ofte har problemer virker ret tilfældige. I forhold til danske brugere er der også fænomener der er overbeskrevne, fx det også i dansk velkendte forhold at substantiver bruges meget frit til at præmodificere andre substantiver (glass factory, morning mist, osv.) Hvad angår den kommunikative tilgang til grammatikken mener vi, at den var en forfriskende fornyelse i halvfjerdserne, men at der nu er brug for mere lingvistisk tyngde og må lægges mere vægt på sprogets mekanisme og opbygning.

Lingvistisk tyngde kendetegner *Introduction to the Grammar of English* af R. Huddleston (Cambridge University Press 1984, pp. 483), der giver en god ræsonneret fremstilling af grammatiske hovedområder. Men denne bog henvender sig i lige så høj grad til lingvistikstuderende som til engelskstuderende. Som følge heraf er der mange diskussioner af alternative analysemuligheder, samtidig med at der gøres temmelig lidt ud af vigtige grammatiske felter. Således behandles teoretiske begreber og metodologiske principper i tre lange kapitler, medens adverbier, præpositioner og konjunktioner behandles i et enkelt kort kapitel. På grund af denne teoretisk lingvistiske orientering kan heller ikke denne bog vurderes som et internationalt standardværk der dækker behovene.

I Danmark har K. Schibsbyes *Engelsk Grammatik 1-4* (Naturmetodens Sproginstitut 1957-1966, pp. 478) spillet en stor rolle, og den

foreligger også i en engelsksproget version (*A Modern English Grammar*, Oxford University Press 1970, 2. udg., pp. 390). Den kan bruges både som opslagsværk og - for den tålmodige og koncentrerede læser - til sammenhængende studier. I mange år var den helt fortjent standardværket herhjemme, selv om den har vist sig mindre holdbar end Peter Jørgensens *Tysk Grammatik* 1-3 (1952-1964), der modsat Schibsbyes grammatik netop er blevet genoptrykt (Gad 1992, pp. 695). Til trods for Schibsbyes ofte uovertrufne behandling af navnlig det morfologiske område må hans bog i dag siges at være udtjent. Dens autentiske eksempler repræsenterer skriftsprog af noget ældre dato, og den sprogteoretiske ramme er forældet. Der er tale om en traditionel ordklassegrammatik, hvori syntaks spiller en forholdsvis beskedne rolle. For eksempel behandles adverbialers ('adverbiers') placering slet ikke.

Også P. Steller og K. Sørensens mellemstore *Engelsk Grammatik* (Munksgaard 1966, 2. udg. 1974, 3. udg. 1988, pp. 286) har vundet stor udbredelse i Danmark, navnlig ved seminarierne. I 3. udgave er der foretaget ændringer for at bringe fremstillingen og eksemplerne i overensstemmelse med moderne sprogbrug, men der er ikke større forskel mellem denne udgave og de tidligere. Bogen er ordklasseorienteret og sprogteoretisk noget forældet. Med sin paragrafopbygning fungerer den godt som hånd- og opslagsbog, men som sammenhængende grammatisk fremstilling er den mindre anvendelig.

T. Vestergaards *Engelsk Grammatik* (Schønberg 1985, pp. 248) udgør en værdifuld fornyelse i kraft af sin moderne sprogteoretiske ramme, herunder større inddragelse af syntaks. Den har løbende sammenligninger med dansk, men om nogen kontrastiv sprogbeskrivelse er der dog ikke tale. Bogen er klar i sin opbygning og egner sig godt til sammenhængende læsning. Som følge af dens begrænsede omfang er der imidlertid en del grammatiske områder der behandles nødtørftigt (fx præpositioner, adverbialer, diatese) eller som helt er udeladt (orddannelse, koordination).

Endelig skal nævnes to danske værker der i overvejende grad er skrevet inden for rammerne af en bestemt teori: *Kompendium i Engelsk Grammatik* af H. Arndt, B. Preisler og F. Østergaard (Akademisk Forlag 1977, pp. 417) og *A Handbook of English*

Grammar on Functional Principles af B. Preisler (Aarhus Universitetsforlag 1992, pp. 288). Den teoretiske ramme er i begge tilfælde primært Hallidays systemiske grammatik. Den første har mange kvaliteter, men er udsolgt fra forlaget og lader nu til at have udspillet sin rolle. Den anden udgør en værdifuld fornyelse, bl.a. fordi den ved siden af britisk engelsk beskriver amerikansk sprogbrug. Bogen er dog så relativt kortfattet at nogle grammatiske områder ikke behandles (morfologi), medens der hvad andre angår ikke kan gås i dybden. Kontrastive forhold omtales ikke. Begge bøgers anvendelse begrænses klart af den forholdsvis ensidige teoritilknytning.

Det gælder naturligvis for samtlige af de på dansk forfattede grammatikker at de ikke kan komme til at spille nogen rolle på det internationale plan.

Sammen med en række andre værker, herunder især *A Comprehensive Grammar of the English Language* og *Grammatik over Det Danske Sprog* (under udarbejdelse), vil de omtalte grammatikker naturligvis være vigtigt baggrundsmateriale for os. Ingen af dem kan imidlertid siges at dække det behov for en samlet, sammenlignende og ræsonneret beskrivelse af engelsk som omtales i SHF's strategiplan.

2. Projektets baggrund og målsætning

Beslutningen om at fremsende nærværende ansøgning er truffet på baggrund af projektdeltagernes mangeårige erfaring med såvel grundforskning inden for engelsk grammatik som tilhørende forskningsformidling, herunder lærebogsudgivelser og grammatikundervisning i engelsk på universitets- og handelsehøjskoleniveau. I vores forskningsarbejde har vi ofte mødt betydelig uoverensstemmelse mellem egne grundforskningsresultater og gængse lærebogsfremstillinger. Og i vores undervisning har vi i et forsøg på at finde en helt velegnet grammatik ofte måttet skifte grundbog - men uden særligt held. I stigende grad har vi følt det utilfredsstillende at skulle bruge en væsentlig del af undervisningen til at korrigere fejl og udfylde store huller i grundbøgernes fremstilling af stoffet. Når man ofte går fra undervisningen med en fornemmelse af 'at den bog

kunne man selv have skrevet bedre', får man efterhånden mod på at bevise det! Vi er derfor både forskningsmæssigt og undervisningsmæssigt højmotiverede til med vores projekt at tilvejebringe en ny og bedre samlet fremstilling af det engelske sprogs grammatik. Projektet sigter således dels på at skabe et værk, der vil kunne tjene som ny standard og reference i den nationale og internationale forskning i engelsk grammatik, dels på at tilgodese behovet nationalt og internationalt for en dækkende pædagogisk fremstilling - i første omgang på universitets- og handelshøjskoleniveau.

Hovedværket vil - for at tilgodese ambitionen om international status - blive affattet på engelsk og forventes i omfang at blive på 400-600 sider. Der vil i dette arbejde - af hensyn til den internationale distribution og til relevansen på tværs af modersmål - ikke blive anlagt en eksplicit kontrastiv synsvinkel. Dog vil vi gøre meget ud af karakteristiske træk i det engelske sprog, der af udlændinge opfattes som særegne. Vi har erfaring for at sådanne implicit kontrastive værker ofte bliver mere dækkende end grammatikker affattet af indfødte sprogbrugere, der kan have en tendens til at tage vigtige detaljer for givet. Da der imidlertid er et klart behov for en specifik kontrastiv beskrivelse af engelsk i forhold til dansk - og dermed for en vis samordning af nærværende projekt med projektet 'Grammatik over det Danske Sprog' - vil vi i forlængelse af hovedværket skrive et kontrastivt supplement (100-150 sider som særskilt engelsksproget publikation), der naturligt udbygger hovedværkets beskrivelse af engelsk med eksplicit kontrast til dansk. Denne overordnede strukturering af arbejdet mener vi er nødvendig for at kunne forbinde det nationale og det internationale islet uden at de to hensyn hæmmer hinanden.

3. Teoretisk ramme: Form og funktion

Det teoretiske udgangspunkt for projektet er overvejende eklektisk. Det skyldes dels det ikke unaturlige forhold, at ingen gængs teori fremstår så gennembearbejdet og med så bred opbakning i det internationale forskningsmiljø, at den vil kunne fungere som en praktisk ledetråd og som en hensigtsmæssig formidlingsramme. Dels betoner de forskellige teorier som regel forskellige aspekter i sproget

og egner sig derfor ikke som fundament for et så bredt anlagt projekt som det nærværende. For eksempel kan valensteori meget vel tænkes at indgå i behandlingen af forholdet mellem sætningsfunktionerne (subjekt, verbal, objekt, m.v.) men egner sig - med visse undtagelser - ikke oplagt til beskrivelsen af fx nominalgruppens interne struktur, hvor omvendt mere indgående overvejelser om referent og reference vil være relevante. Selv om det måske vil skurre fælt i nogle teoretiske lingvisters ører, vil vi derfor tillade os på eklektisk vis at drage nytte af den meget forskelligartede forskning inden for de mange forskelligartede delemner i projektet.

Et eklektisk udgangspunkt fritager dog ikke forskeren for at formulere en gennemgående angrebsvinkel, en metodik, der kan fungere som katalysator for arbejdet med de mange delemner og som kan binde dem sammen i en afrundet helhed. Som en sådan ledetråd for projektet har vi valgt distinktionen mellem **form** og **funktion**. Denne distinktion er det sætningsanalytiske grundlag for Bache, Davenport, Dienhart & Larsen *An Introduction to English Sentence Analysis*, der udkom på Munksgaard i 1991. Grundidéen i den heri anvendte analyseform, som forfatterne med stort udbytte har undervist efter i over 10 år på Odense Universitet samt i udlandet, er at beskrive samtlige sproglige konstituentter på ethvert niveau med hensyn til både form og funktion. Denne 'dobbelte' analyse har tidligere været anvendt i dele af den traditionelle sætningsanalyse (typisk for visse grupper og ledsætninger) men er fortrængt i mange mere moderne teoridannelser, der udelukkende beskæftiger sig med form (fx Government & Binding og Generalized Phrase Structure Grammar - en vigtig undtagelse er dog Bresnans Lexical-Functional Grammar, der blot ikke har den fornødne detaljeringsgrad). I Bache et al. 1991 anvendes distinktionen mellem form og funktion konsekvent over hele det analytiske spektrum: fra sætning til ordniveau. Herved opnås en række fordele. Først og fremmest skabes der principiel parallelitet i behandlingen af ord, grupper og ledsætninger. Men dertil kommer, at der i realiteten rækkes ud over sætningsniveauet og ned under ordniveauet. Således vil *helsætningers funktion* kun kunne beskrives ved at inddrage diskursmæssige og kontekstuelle faktorer, og *ords form* inviterer til morfologisk beskrivelse.

Indholdssiden relaterer sig såvel til form som til funktion, og et udtryks semantik vil ofte være et produkt af begge. Således vil et udtryk som *the man who broke the bank at Monte Carlo* kunne beskrives indholdsmæssigt ikke blot i forhold til dets formstatus som gruppe bestående af en række (funktionelt samordnede) ord men også funktionsmæssigt i forhold til dets rolle i sætningen som f.eks. subjekt, objekt, m.v. Så i stedet for at placere semantik på niveau med form og funktion vil vi inddrage indholdssiden som en vigtig faktor i forbindelse med en konstituents form og funktion.

4. Projektets struktur

Det er aldrig hensigtsmæssigt at lægge sig helt fast med en detailstrukturering af et projekt forud for selve arbejdet. Omvendt er det nyttigt at lægge nogle overordnede rammer. Vi forestiller os, at følgende indgangsstruktur vil være hensigtsmæssig:

Hovedværket tænkes inddelt i fire større afdelinger. Den **første** afdeling vil bestå af tre kapitler. I et forholdsvis kort indledningskapitel vil vi præsentere projektets målsætning, terminologi, metodik, konventioner, data mv. Herefter vil vi i et meget fyldigt kapitel gennemgå form/funktion distinktionen på alle analyseniveauer fra helsætning til ord og tilvejebringe de nødvendige redskaber og indsigter til en gennemgribende sætningsanalyse i engelsk, herunder forholdet mellem sætningstype og pragmatisk udtryksfunktion. I første afdelings sidste kapitel gennemgås de grundlæggende syntaktiske forhold i engelsk: ordstilling (herunder inversion og diskontinuitet), underordning (hypotaxe), sideordning (parataxe), rekursivitet, proformer, ellipse etc. Disse områder stiller avancerede sætningsanalytiske krav og ligger således i naturlig forlængelse af det foregående kapitel. Samtidig tilvejebringer kapitlet det nødvendige syntaktiske overblik i samlet form før detailbeskrivelserne i de efterfølgende kapitler.

I den **anden** afdeling vil vi strukturere stoffet ud fra formkriteriet med behandling i særskilte kapitler og underkapitler af *sætningsniveauet* ('the simple sentence', 'the complex sentence', 'subordinate clauses'), *ordniveauet* (med inddeling af ord i ordklasser), samt det

ofte mellemliggende ordklasseopdelte *gruppeniveau* ('the verb group', 'the noun group', 'the adjective group', 'the adverb group', 'the pronoun group', 'the preposition group'). I beskrivelsen af disse formniveauer vil der naturligt indgå funktions- og indholdsmæssige aspekter. For eksempel vil der blive gjort meget grundigt rede for gruppernes interne funktioner (kerneled og dependenter) og for deres eksterne relationer på højere analysetrin (d.v.s. deres mulighed for selv at udgøre dependenter eller have sætningsfunktioner), herunder morfosyntaktiske emner som numerus, kongruens, tempus, aspekt, modus, komparation mv. Bortset fra den konsekvente anvendelse af distinktionen mellem form og funktion vil denne afdeling dække en stor del af det traditionelle grammatikområde, der jo netop typisk er ordklassebaseret (jvf. fx Schibsbyes grammatik).

I den **tredje** afdeling vil vi strukturere stoffet ud fra funktionskriteriet med behandling i særskilte kapitler og underkapitler af interne gruppefunktioner ('head-dependent relationships'), simple og komplekse formers eksterne sætningsfunktioner ('subject', 'predicator', 'object', 'complement' og 'adverbial') og semantiske roller (valens: 'agent', 'affected', 'instrument' etc.), extraposition, diatese, informationsstruktur ('topic'/'comment', 'focus', 'markedness', 'fronting', 'clefting', 'reinforcement' etc), samt det funktionelle samspil mellem grammatiske former (fx ved situationsreference, hvori indgår tempus, aspekt, aktionsart, modus). Denne afdeling vil med sin vægtning af det funktionelle repræsentere en nyere drejning i udviklingen inden for engelsk grammatik.

I **fjerde** og sidste afdeling vil vi for alvor sprænge sætningsanalysens øvre og nedre grænse, henholdsvis helsætningen og ordet. *Under ordniveau* vil navnlig orddannelse ('derivational morphology') blive gjort til genstand for beskrivelse, idet bøjningsform ('inflectional morphology') tænkes integreret i beskrivelsen af konstituenters form (først og fremmest ordklassers karakteristiske træk) i afdeling 2. *Over sætningsniveau* vil vi udbygge beskrivelsen i afdeling 3 af helsætningers type og udtryksfunktion og behandle kontekstuelle faktorer (såvel ekstra- som intralingvistiske), der virker ind på syntaksen. Blandt andet vil vi komme ind på teksttyper (herunder skriftsprog versus talesprog, fiktionssprog versus alment refererende sprog), stilistik, pragmatik, talehandling, dialogmekanismer, sprognormer

mv. Ligesom afdeling 3 vil afdeling 4 afspejle nyere tendenser inden for sprogforskningen.

De enkelte emner, der tages op, vil så vidt muligt blive behandlet særskilt og udtømmende i den rækkefølge, der falder naturlig inden for den ovennævnte struktur - først of fremmest af hensyn til grammatikkens værdi som opslagsværk - og herved adskiller vi os i væsentlig grad fra Greenbaum og Quirk, der i *A Student's Grammar of the English Language* som nævnt i afsnit 1 benytter en cyklisk struktur med en yderst gradvis afdækning af emnerne.

Et værk som det ovenfor skitserede vil nødvendigvis udgøre en kombination af egen grundforskning og formidling af andres resultater. Som det vil fremgå af vores publikationslister har vi egne grundforskningsresultater at trække på fra en række centrale områder. Inden for verbalgruppen således aspekt, tempus, aktionsart og modalitet; inden for nominalgruppen determination, adjektivers rækkefølge, relativsætninger, dependensrelationer. Hertil kommer som vigtige elementer i vores hidtidige forskning selve den sætningsanalytiske opbygning, grammatiske kategoriers semantik og funktionsbetonede samspil, tonetisk betinget fokus og inddeling i informationsenheder, kontrastiv analyse, samt forskellen mellem fiktionssprog og alment refererende sprogbrug. Som projektet skrider frem vil vi til stadighed søge at udvide spektret af egne grundforskningsresultater.

5. Data

Til brug for vores analyser vil vi ad elektronisk vej benytte os af store mængder af sprogmateriale. I projektets første fase vil vi skaffe os adgang til konkordansprogrammer (som fx *Conc*), etablerede corpora over såvel tale- som skriftsprog (*LOB*, *Brown*, m.fl.) samt de førende ordbøger (*OED*, *Webster*) på CD-rom (der i deres eksemplificering giver et meget omfattende og præcist sprogmateriale: Således giver f.eks. *OED* over 20.000 forekomster på modalverbet *must*). I den forbindelse vil vi benytte en allerede etableret kontakt til John Kirk i Belfast, der er en af de førende corpuslingvister. Endvidere vil vi med moderne scanningsteknik skabe vores eget supplerende eksempelmateriale fra helt moderne engelsk og amerikansk skriftssprog (aviser,

tidsskrifter, romaner m.v.). Det er vigtigt at understrege, at vi i projektet ikke vil beskæftige os med statistiske sproganalyser, og at vi ikke betragter det som vores opgave at levere en udtømmende beskrivelse af et eller flere corpora. Vi har et ikke-positivistisk, instrumentalt forhold til data, hvilket vil sige, at vi opfatter det som et middel snarere end som et mål: Et middel til at sikre analytisk bredde og præcision, såvel som eksemplarisk anskueliggørelse, i vores grammatik.

6. Tids- og arbejdsplan

Det er ikke hensigtsmæssigt med en alt for detaljeret tids- og arbejdsplan forud for selve projektet. Igen foretrækker vi at udstikke nogle overordnede rammer for vores arbejde, inden for hvilke vi fleksibelt og under hensyntagen til den konkrete progression kan operere, når de enkelte opgaver skal løses. Vi forestiller os, at selve hovedværket skal skrives inden for de første 3 eller 3 1/2 år med et forløb der følger den i kapitel 4 beskrevne struktur (d.v.s. med et halvt til et helt år pr. afdeling i grammatikken). Den sidste del af projektperioden tænkes anvendt til to formål: a) udarbejdelse af det kontrastive supplementsbind; og b) tilretning af hovedværket på grundlag af en konkret afprøvning af det som lærebog i en konkret undervisningssituation. Dette sidste formål søges tilgodeset ved at vi i de to sidste projektår kun søger om halv fritagelse fra undervisningen. Derved åbnes mulighed for at vi i grammatikundervisningen på universitets- og handelshøjskoleniveau kan afprøve vores resultater i praksis og få værdifuld feedback fra studerende. Som lærebogsforfattere har vi hver især gjort gode erfaringer med denne fremgangsmåde. I ansøgningens bilag 4 foreligger de nødvendige hensigtserklæringer fra studienævn og institutter for denne del af vores projekt.

7. Projektets placering nationalt og internationalt

Blandt de udenlandske grammatikere vi er i forbindelse med ønsker vi fra England at inddrage Geoffrey Leech (Lancaster), der foruden at være medforfatter til *A Comprehensive Grammar of the English Language* har ydet vigtige bidrag til sprogforskningen med værker

om pragmatik, semantik og verbet i engelsk. Fra Norge planlægger vi at inddrage Stig Johansson (Oslo), der sammen med Per Lysvåg har skrevet *Understanding English Grammar 1 og 2* (Universitetsforlaget, 1986-7, pp. 385 + 446). Dette værk er delvis kontrastivt, og p.g.a. det nære slægtskab mellem norsk og dansk vil det være særlig relevant at blive nærmere orienteret om denne side af beskrivelsen og de data og overvejelser der ligger til grund for den. Fra Holland er det vores hensigt at inddrage Herman Wekker (Groningen), der er medforfatter til *A Contrastive Grammar of English and Dutch* (Martinus Nijhoff, 1987, sammen med Flor Aarts), og hvis nyeste forskning i kreolisering er af betydelig relevans for kontrastiv lingvistik. Vores kontakter med disse tre grammatikere er så gode at vi ikke forudser problemer med at få dem til at medvirke ved symposier og workshops i Danmark.

Om projektets internationale perspektiver skal endvidere anføres at vi i perioder ønsker at gennemføre studierejser til udlandet. Nogle af disse vil blive kortvarige og tjene til at drøfte specifikke problemer med de ovennævnte samt eventuelt andre grammatikere. Herudover planlægger vi et par udlandsrejser af 3 måneders typen. For Carl Baches vedkommende vil disse gå til Cambridge (hvor han har kontakt med John Lyons) og til the National Centre of English Language Teaching and Research i Sydney (hvor han har været før og via sin kontakt til Chris Candlin ikke vil få etableringsproblemer). Niels Davidsen-Nielsen planlægger et ophold i Cambridge (hvor han har kontakt med Peter Matthews) samt en rejse til University of New Mexico i Albuquerque (hvor han har kontakt med Joan Bybee og tilsagn om at kunne opholde sig som gæsteforsker).

I Danmark planlægger vi at være løbende i kontakt med forfatterne af *Grammatik over Det Danske Sprog*, Erik Hansen og Lars Heltoft. Endvidere ønsker vi at komme i forbindelse med redaktionen af *Den Danske Ordbog*, især for om muligt at få adgang til det store danske datamateriale. Herudover er det vores hensigt at kontakte en række engelske grammatikere: Bent Preisler (RUC), Torben Vestergaard (AUC), Knud Sørensen og Hans Arndt (AU), Peter Harder (KU), Helge Schwarz (HHK), Karen Lauridsen (HHÅ) samt John Dienhart og Fritz Larsen (OU). Blandt de yngre forskere vi ønsker at tiltrække

skal nævnes Alex Klinge (HHK), hvis licentiatarbejde om modalitet i engelsk er af direkte relevans for vores projekt.

Det er vores hensigt at holde en forbindelse åben til ovennævnte indenlandske og udenlandske grammatikere, bl.a. med henblik på afholdelse af symposier. Herudover ønsker vi at samarbejde med de andre fremmedsproglige grammatikprojekter (fransk, tysk, spansk, russisk, italiensk) om tværsproglige grammatiske spørgsmål. Vores projekt vil således foruden tværinstitutionelle og internationale perspektiver komme til at rumme tværfaglige perspektiver.

8. Projektets ledelse

Vi har i SHFs annoncering af satsningsområdet 'Lingvistik og Fremmedsprog' noteret os, at rådet til ethvert delprogram forudsætter en projektledelse. Efter en nøje drøftelse er vi blevet enige om at fungere naturligt på lige fod indadtil i det planlagte forskningssamarbejde men at Carl Bache udadtil påtager sig hvervet som projektleder og -ansvarlig med de kontakt- og koordineringsfunktioner, som SHF lægger vægt på for satsningsområdet som helhed. For at bane vejen for at han af hensyn til vores projekt kan nedlægge sine nuværende administrative forpligtelser på Odense Universitet (institutbestyrer for Institut for Sprog og Kommunikation, medlem af Humanistisk Fakultetsråd), ansøges der om 3/4 frikøb fra administration i henhold til SHFs regler for frikøb.

AFRAPPORTERING

Periode: 1. marts 1993 - 30. september 1993

1. Målopfyldelse, arbejdsbeskrivelse, samarbejde og rejser

Den oprindeligt fastlagte målsætning for det første år (som beskrevet i ansøgningens bilag 1: projektbeskrivelse) vil ved årets afslutning være fuldt ud opfyldt. Der er udarbejdet foreløbigt manuskript (ca. 100 sider) til hovedparten af grammatikkens første afdeling, der bl.a. omhandler introduktion til grammatik og syntaks, sætningsanalyse, ordstilling, diskontinuitet m.v.

Engelskgruppen (med Carl Bache som projektansvarlig) leder koordineringen af de igangsatte projekter under forskningsprogrammet **Lingvistik og fremmedsprog** (d.v.s. dansk, engelsk, tysk, fransk, russisk, italiensk) og har i den forbindelse arrangeret et fællessymposium på Schæffergården i København 3. - 4. september med henblik på gruppernes gensidige orientering om deres projekter samt inviterede indlæg om andres erfaring med at skrive store grammatikker (Stig Johansson fra Oslo og Ulf Teleman fra Lund). Endvidere har gruppen påtaget sig redigeringsarbejdet i forbindelse med en fællespublikation fra projekterne der dels kan tjene som afrapportering til SHF dels formidle information om projekterne ud til de faglige miljøer.

Engelskgruppen har arrangeret et fagligt symposium om grammatikalisering (Handelshøjskolen i København, 17. september) med indlæg fra Frank Palmer (England), Herman Wekker (Holland) samt gruppens to egne medlemmer.

Hvad angår de i ansøgningen nævnte rejseaktiviteter, er der planlagt et ophold for Niels Davidsen-Nielsen på Corpus Christi College (Cambridge) fra oktober 1993 til april 1994 samt et ophold for Carl Bache på The National Center for English Language Teaching and Research på

Macquarie University, Sydney, fra december 1993 til marts 1994. I november 1993 planlægges et arbejds møde i Cambridge.

2. Arbejdsplan for næste år

Da projektet forløber planmæssigt er der ingen ændringer i det allerede udmeldte.

3. Totalbudget for næste samt efterfølgende år

Der er ingen ændringer i forhold til det allerede indgivne og af Odense Universitet godkendte budget for hele projektperioden.